

ОПШТИНА БОЈНИК

ВОЈНИК MUNICIPALITY

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

- ✓ **Локација** – удаљеност од Лесковца 21 км, од Ниша 45 км, а преко Брестовца, удаљеног 20 км, повезана је међународним путем Е-75 – коридором 10
- ✓ **Површина** – 264 км²
- ✓ **Становништво** – 13.118 (попис из 2002. године)
- ✓ **Густина насељености** - 49 становника по км²
- ✓ **Број насеља** – 37

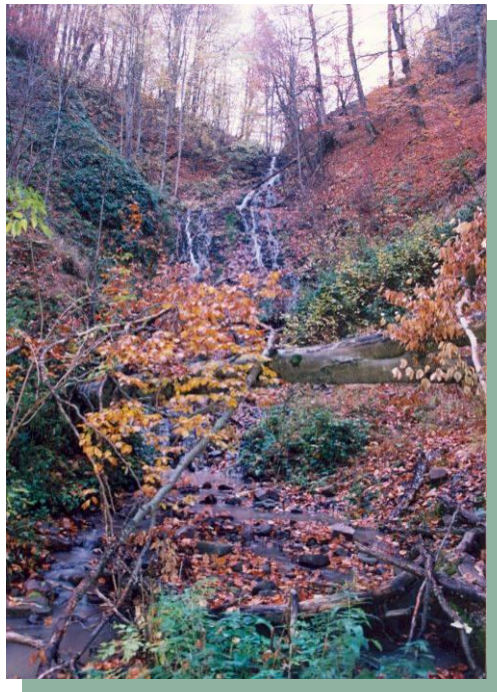
Слика 1 – Центар Бојника

ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА

- ✓ Поред Општинске управе која решава о правима грађана , управља јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво, постоје и друге јавне службе које у првом степену решавају о потребама грађана.
- ✓ То су службе из Социјалне заштите Центар за социјални рад и Црвени крст, из Здравствене заштите је Дом здравља.
- ✓ За потребе грађана постоји и служба Катастар за непокретности у Бојнику, Управа прихода као и Управа за јавна плаћања које су део Министарства финансија.
- ✓ Што се тиче образовног система постоје две основне школе и то у Бојнику и Косанчићу са својим истуреним одељењима, а у самом седишту општине и Средња школа са образовним профилима по програму Министарства просвете.
- ✓ Заступљен је и невладин сектор (удружење грађана "Грађански савет општине Бојник") који даје свој значајан допринос у побољшању квалитета услуга на локалном нивоу и активни је сарадник локалној самоуправи у свим сферама које се тичу грађана.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

- ✓ **Надморска висина:** 2/3 територије је са надморском висином 400-1200 м
- ✓ **Рељеф:** доминира брдско - планински рељеф са 2/3 укупне површине
- ✓ **Земљиште:** доминира гајњача, а поред ње присутна је и црница, као и подзоласта земљишта
- ✓ **Вегетација:** 20% укупне површине је под шумом

Слика 2 – "Рипиводе" на Радан планини

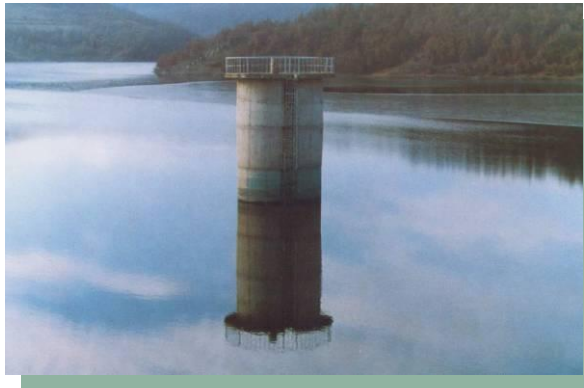
ИНФРАСТРУКТУРА

- ✓ **Путна инфраструктура:**
  - ✘ Укупна дужина путева – 174 км
  - ✘ Дужина путева са савременим коловозом – 111 км
  - ✘ Државни путеви – 84 км
  - ✘ Општински путеви – 90 км

- ✓ **Телекомуникациона инфраструктура:**
  - ✘ Број дигиталних телефонских централа (без могућности АДСЛ-а) – 2
  - ✘ Број аналогних телефонских централа – 1
  - ✘ Телефонизација руралних подручја врши се бежичном фиксном телефонијом
  - ✘ Укупан број претплатника – 1947
  - ✘ Приступ интернету је углавном преко диал-уп конекције, а само мали део територије је покривен wireless сигналом

- ✓ **Енергетика:**
  - ✘ Број трафостаница снаге 10/0.4 кВ – 69
  - ✘ Укупна дужина високонапонских водова је 110 км (48,5 км на бетонским, а 71,5 км на дрвеним стубовима, док је 3,3 км изведено подземним кабловима)
  - ✘ Укупна дужина нисконапонских водова је 197 км (184 км на бетонским, а 13 км на дрвеним стубовима)
  - ✘ Укупан број корисника – 6.900

ИНФРАСТРУКТУРА

✓ Водоводна мрежа:

- ✘ Основу чини хидроакумулационо језеро "Брестовац" површине 70 ха
- ✘ Постројење за пречишћавање (Фабрика воде), капацитета 100 л/с
- ✘ Међурегионални цевовод Бојник-Дољевац, дужине 20.7 км
- ✘ Укупна дужина водоводне мреже:
  - Бојник – 12.000 м
  - Драговац – 4.500 м
  - Плавце – 3.400 м

Слика 3 – Хидроакумулација "Брестовац"

ПРИВРЕДА

✓ Статистички подаци

- ✗ Радно способно становништво – 7.758
- ✗ Радно способно мушко становништво – 4.086
- ✗ Радно способно женско становништво – 3.672
- ✗ Укупан број запослених (годишњи просек из 2006. г) – 1.929,3
- ✗ Удео жена у укупном броју запослених – 29,4 %
- ✗ Зараде запослених без пореза и доприноса – 10.683,00 дин
- ✗ Висина националног дохотка – 49.892,00 дин

✓ Привредна друштва

- ✗ Активно привредно друштво : 30

✓ Привредна друштва према правној форми

- ✗ Друштво са ограниченом одговорношћу: 14
- ✗ Друштвено предузеће: 2
- ✗ Јавно предузеће: 3
- ✗ Командитно друштво: 1
- ✗ Задруга: 2
- ✗ Отворено акционарско друштво: 4
- ✗ Ортачко друштво: 1

ПРИВРЕДА

Пун назив	Опис делатности	Статус	Правни облик
Миљан и Владица	Техничко испитивање и анализа	Активно привредно друштво	Ортачко друштво
Клас	Трговина на велико хемијским производима	Активно привредно друштво	Задруга
Дирекција за путеве	Просторно планирање	Активно привредно друштво	Јавно предузеће
Рамић оскар	Радио и телевизијске активности	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Рели	Делатност школа за возаче	Активно привредно друштво	Командитно друштво
Сервис	Одржавање и оправка моторних возила	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Добра Вода	Производња минералне воде	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Ројал-схии таке	Гајење поврћа, цвећа и украсног биља	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Радан гора	Производња резане грађе	Активно привредно друштво	Отворено акционарско друштво
Југоградња	Груби грађевински и спец. Радови	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Еуро атлантик	Индустрија грађевинског материјала	Активно привредно друштво	Отворено акционарско друштво
Пуста река	Пољопривредно-индустријски комбинат	Активно привредно друштво	Отворено акционарско друштво
Јединство	Комунално предузеће	Активно привредно друштво	Јавно предузеће
Радан	Остали завршни радови	Активно привредно друштво	Задруга
4. Јули	Предузеће за промет робе на мало и велико	Активно привредно друштво	Отворено акционарско друштво
Будућност	Предузеће за угоститељство и трговину на мало	Активно привредно друштво	Друштвено предузеће
Елан	Гајење жита и других усева и засада	Активно привредно друштво	Друштвено предузеће
Турботранс	Друштво за превоз путника и робе	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
4 С	Радио и телевизијске активности	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Феникс	Произв. Хлеба, пецива од свежег теста	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Бц-комерц	Неспецијализ. Трг., претежно с храном	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Брестовац	Искоришћавање и употреба вода	Активно привредно друштво	Јавно предузеће
Воћар	Производња воћа	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Михајло	Трг. На велико машинама за обраду метала	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Бодура	Трговина на велико дрветом, грађ. Мат.	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Пемацо	Трг. На велико ост. Производима за домаћ.	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу
Шеки јуниор	Трговина на мало на тезгама и пијацама	Активно привредно друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу

ПРИВРЕДА

✓ Пољопривреда

- ✘ 73,1 % од укупне површине општине је пољопривредно земљиште (19.299 ха), од чега
  - 9.792 – оранице
  - 994 ха – воћњаци
  - 430 ха – виногради
  - 3.049 ха – ливаде
  - 3.347 – пашњаци
- ✘ 2.229,89 ха је државно земљиште, од чега:
  - 75,87 ха је уступљено ТШ "Бошко Крстић" без јавног надметања
  - 375,65 ха планирано програмом за закуп у 2008. години
  - 1.778,29 ха није обухваћено програмом за закуп у 2008. години, али се спрема за 2009. Годину
- ✘ Код Министарства за пољопривреду и водопривреду Републике Србије до сада је регистровано 1.650 пољопривредних газдинстава
- ✘ Производња јаја је у успону и има водећу улогу у организованој живинарској производњи (Лапотинце приватне фарме 30.000 кока носилца, "Крмиво продукт" Косанчић 200.000 комада кока носилца).

Слика 5 – Засади кукуруза

ЗДРАВСТВО

- ✓ **Услуге примарне здравствене заштите пружају:**
- ✗ Дом здравља у Бојнику
- ✗ Амбуланте у:
  - Орану
  - Лапотинцу
  - Горњем Коњувцу
  - Горњем Брестовцу
  - Основној школи у Бојнику
- ✗ Здравствена станица у Косанчићу
- ✓ **Кадар:**
- ✗ 16 лекара
- ✗ 5 стоматолога
- ✗ 45 радника са средњом стручном спремом
- ✓ **Број становника на 1 лекара – 648,5**

Слика 6 – Дом здравља у Бојнику

ОБРАЗОВАЊЕ

✓ Основне школе:

- ✘ "Станимир Велковић – Зелена" у Бојнику, са истуреним одељењима:

- Црквица
- Придворица
- Доње Коњувце
- Ђинђуша
- Лапотинце
- Каменица
- Плавце
- Зелетово
- Мрвеш

- ✘ "Стојан Љубић" у Косанчићу, са истуреним одељењима:

- Горњи Брестовац
- Магаш
- Кацабаћ
- Славник
- Граница
- Стубла
- Горње Бријање

- ✓ Средња школа ТШ "Бошко Крстић" – Бојник, са образовним профилима:

- ✘ Пољопривреда, производња и прерада хране
- ✘ Економија, право и администрација
- ✘ Машинство и обрада метала

✓ Број ученика

- ✘ 1.208 – основне школе (крај школске 2005/2006 године)
- ✘ 343 – средња школа (крај школске 2005/2006 године)

ОБРАЗОВАЊЕ

- ✓ **Дечији вртић "Ђука Динић"**
- ✗ Пружа услуге:
  - Целодневног боравка деце
  - Припремно-предшколског програма
- ✗ Капацитети
  - 1 централни објекат у Бојнику и 7 објеката ван седишта (Лапотинце, Кацабаћ, Стубла, Косанчић, Горње Бријање, Ђинђуша, Горњи Брестовац, Придворица)
  - 24 запослених
  - 191 дете

Слике 7 и 8 –Дечији вртић

СПОРТ

- ✓ Спортом се (професионално, рекреативно, школски и ученички) бави негде око 3.000 становника млађих од 25 година, или процентуално у односу на укупан број млађих од 25 година (3.588 становника) око 85 %, што у односу на укупан број становника у општини Бојник износи око 23 %. Општина Бојник још увек нема изграђене адекватне капацитете (спортску халу) и том циљу општина Бојник је пре неколико година започела изградњу модерне спортске хале која би испунила захтеве становника општине Бојник. Међутим, с обзиром на мали буџет општине Бојник изградња се спроводи у фазама и још није завршена.

На територији Општине Бојник функционише неколико спортских клубова и то:

- ✘ ФК "Пуста река" Бојник
  - ✘ МОК "Пуста река" Бојник
  - ✘ Женски одбојкашки клуб "Пуста река" Бојник
  - ✘ Женски фудбалски клуб "Пуста река" Бојник
  - ✘ Карате клуб "Пуста река" Бојник
  - ✘ Атлетски клуб "Пуста река" Бојник
  - ✘ Шаховски клуб "Подгора" Бојник
- ✓ Током године, а најчешће за време организовања културних манифестација, организује се и велики број турнира у: малом фудбалу, кошарци, стоном тенису, а посебан значај има турнир у кошарци за паралегичаре.

КУЛТУРА

- ✓ **Народна библиотека у Бојнику** - основана је 1949. године, и њен првобитни назив је био "Читаоница". Данас носи име "Вук Караџић" и саставни је део Дома Културе – Бојник. Фонд књига је 24.000.
- ✓ **Реконструкција Дома Културе** – започета је 1995. године. 2007. године завршена је II фаза, и добијена је употребна дозвола за вишенаменску салу.

Слике 9 и 10 – Сала Дома културе

КУЛТУРА

- ✓ Културно-просветне манифестације:
  - ✗ Изложбе
  - ✗ Драмске секције
  - ✗ Књижевне вечери
- ✓ Годишње манифестације:
  - ✗ 17. Фебруар - Комеморативна свечаност поводом обележавања годишњице страдања становништва Бојника, током ИИ светског рата
  - ✗ Дани општине Бојник – свечаност поводом обележавања 10. Октобра, дана општине Бојник
  - ✗ Пусторечко културно лето – традиционално се оцава од 1991. године, крајем јула и почеткома августа. Ова манифестација обухвата: изворно народно стваралаштво, позоришне литералне, музичке и филмске представе и спортско-рекреативне приредбе.

Слика 11 – Штанд општине Бојник на "Србијафесту"

КУЛТУРА

Слике 12,13,14,15,16 и 17 – Колаж са Пусторечког лета 2008

КУЛТУРА

- ✓ **Културно-историјска баштина** - На просторима општине Бојник градитељско, споменичко и духовно наслеђе сеже у далеку историјску прошлост. То доказују бројни остаци цркава, градова утврђења и водовода из рановизантиског и средњевековног периода:
  - * Црква у Ображди, посвећена Св. Тројици подигнута је 1885. године. Недалеко од цркве стоје 8 споменика изгинулим ратницима на Солунском фронту.

Слика 18 –Црква у Ображди

- * Црква у Горњем Бријању, храм Св. Саве завршен је 1897. године.

Слика 19 –Црква у Горњем Бријању

КУЛТУРА

- ✘ Црква у Придворици, посвећена Св. Арх.Гаврилу, подигнута је 1899. године.

Слика 20 –Црква у Придворици

- ✘ Поред споменика и спомен плоча жртвама ИИ светског рата и борцима И Јужноморавске бригаде и Јабланичког партизанског одреда, посебно се истиче Спомен гробље у Бојнику где је 17. фебруара 1942. године стрељано око 500 житеља Бојника и Драговца (што је чинило преко 90% тадашњег становништва).

Слика 21 –Спомен obeležje - 17.Фeбруар

КУЛТУРА

- ✘ Најстарије праисторијско насеље откривено је у Лапотинцу на локалитету "Селиште" (фрагменти керамике из Старчевачке групе)
- ✘ У Горњем Бријању на локалитету "Цунга" нађени су остаци Винчанско-плочничке културе кремених оруђа и плоча.
- ✘ Из античког периода (Грчка и Римска цивилизација) потиче недовољно истражено и запуштено археолошко налазиште у Горњем Бријању, тзв. "Горњембријанско кале", која представља римску тврђаву подигнуту вероватно у III в.н.е.
- ✘ Римско насеље код Бојника регистровано је на обали Пусте реке, између Доњег Коњувца и Бојника (град Костура). Овде је између осталог пронађена мермерна глава римског грађанина (чува се у народном музеју у Лесковцу). Сам град није довољно идентификован, мада се и данас приликом земљаних и пољопривредних радова може наићи на остатке тог насеља (камен, цигла, керамика).
- ✘ У селу Ображда има доста трагова насеља из рановизантијске епохе. То су трагови који се уочавају без систематског истраживања. Слично је и са селом Ивање.

ТУРИЗАМ

- ✓ Разноврсност туристичких мотива је предност општине Бојник на пробирљивом туристичком тржишту која омогућава: планински, језерски, излетнички, здравствено-рекреативни, спортско-рекреативни, ловни, риболовни, културно-манifestациони и сеоски-еко туризам.
- ✓ Материјално-рецептивну основу туризма чине:
  - ✘ Хотел "Бојник" у Бојнику (36 лежајева)
  - ✘ Спомен-Дом на Радану (30 лежајева)
  - ✘ Приватни смештај

Слика 22 –Спомен дом на Радану

✓ Природна баштина

✱ **Радан планина** - По многим, једна је од најлепших планина Србије. Припада родопском планинском систему. Геолошка основа је од силикатних стена палеозојске старости са кристалистим шкриљцима. Највиши врх Шапот 1.409 м. Окружена је венцем планина: Пасјачом, Видојевицом, Ргајском, Соколовицом, које је штите од хладних, влажних струја са северне и западне стране. На истоку и југу се отвара у пусторечку котлину, где је изложена јачем сунчевом загревању, што условљава топлију и блажу климу. То је произвело својеврстан феномен, јер се храстов појас са класичних 700 м подиже на 800–900 м надморске висине, што омогућава пријатан боравак туриста на овим висинама. Разноврстност вегетације Радана, посебно бројне реликтне (остаци терцијалне прашуме) и ендемичне биљне врсте на уском простору представљају прави ботанички врт.

Слика 23 –Пешачка стаза на Радану

- * **Хидроакумулација "Брестовац"** - изграђена је на Пустој реци узводно од Горњег Брестовца, 12 км западно од Бојника, на 312 м надморске висине. Језеро дужине 2.800 м је смештено у аграрно-природном пејзажу, окружено ниском девестираном шумом и ливадама. Обалска линија представљена је са неколико полуострва, једним ртом и два залива. Језеро "Брестовац" са непосредним окружењем Радан планине пружа изузетне услове за разне видове туризма: излетничког, рекреативног, ђачко-омладинског, риболовног и многе друге. Оаза језерског мира и тишине омогућава одмор и уживање, опоравак и рекреацију. Изнад бране, на месту званом "Камен" још од давне 1946. године мештани Горњег Брестовца и шире околине редовно излазе на "Првомајски уранак", док се претходног дана 30. априла у вечерњим часовима ложи логорска ватра на месту званом "Над село".

Слика 24 –Језеро "Брестовац"

- * **Ловни туризам** - На Радану је регистровано 1.838 врста биљака и животиња, што указује на изузетно велики потенцијал подручја. Радан је значајно подручје птица у Србији, па и у Европи, јер листу птица чини укупно 99 врста, од којих 55 су од међународног значаја. На ширем подручју Радана забележено је 29 врста сисара (зец, вук, шакал, лисица, дивља мачка, куна, дивља свиња, срна и друге). Ловачко удружење "Бојник" корисник је ловиша "Радан" од 1994. године, које обухвата целокупну територију општине Бојник од око 264 км², са резерватом од 5.009 ха. Уз ангажовање ловаца реновиран је Ловачки дом на Радану. За успешан рад и унапређење ловства удружење "Бојник" је од стране Ловачког савеза Србије добило 1996. године Плакету са златним орденом. Значајне приходе остварује од иностраних туриста за лов на пролазне дивљачи (голуб, грлица, препелица), као и продајом јаребица. Удружење води планску бригу размножавања, уношења живе дивљачи, одстрела и природних губитака дивљачи (срнећа дивљач, дивља свиња, зец, фазан и пољска јаребица). На простору ловишта "Радан" редовно долазе домаћи гости из Војводине, Зајечара и других места, као и међународни гости из Италије и Грчке.

ТУРИЗАМ

- ✱ **Риболовни туризам** - Рибљи фонд језера "Брестовац" изузетно је богат и чине га: шаран (дивљак, голаћ и језерски), лињак, штука, деверика, бодорка, караш, бабушка, амур, тостолобик бели и сиви, сом, клен, белица и мрена. Од 1994. године одржавају се савезна и републичка пионирска такмичења на језеру у лову рибе на пловак и бацачке дисциплине. Порибљавање језера од 1994. године врши Заједница Јужна Морава ИИ из Ниша (те године Удружење спортских риболоваца "Бојник" постаје члан ове заједнице). Удружење спортских риболоваца "Бојник" поседује и школу за оспособљавање млађих категорија лоцирану на самом језеру у рибарском дому, а располаже и кампом. Сваке године долазе извиђачи из разних градова Србије посебно Трстеника који се баве извиђањем терена и риболовом, не кријући задовољство изазвано лепотом и богатством природе овог поднебља.

Слика 25 –Риболов на језеру "Брестовац"

ТУРИЗАМ

- * **Рурални туризам** - Рурални (сеоски) туризам брдско-планинских простора општине Бојник је изванредан туристички потенцијал, због очуваних природних вредности (еколошке оазе) и разноврсности етно-културне баштине. Култ госта у традицији као основе гостопримства и квалитет природног окружења руралног простора јесу СПОЈ ПРИРОДЕ И ТРАДИЦИЈЕ, тј. локални печат аутентичности и атрактивности раданског поднебља.